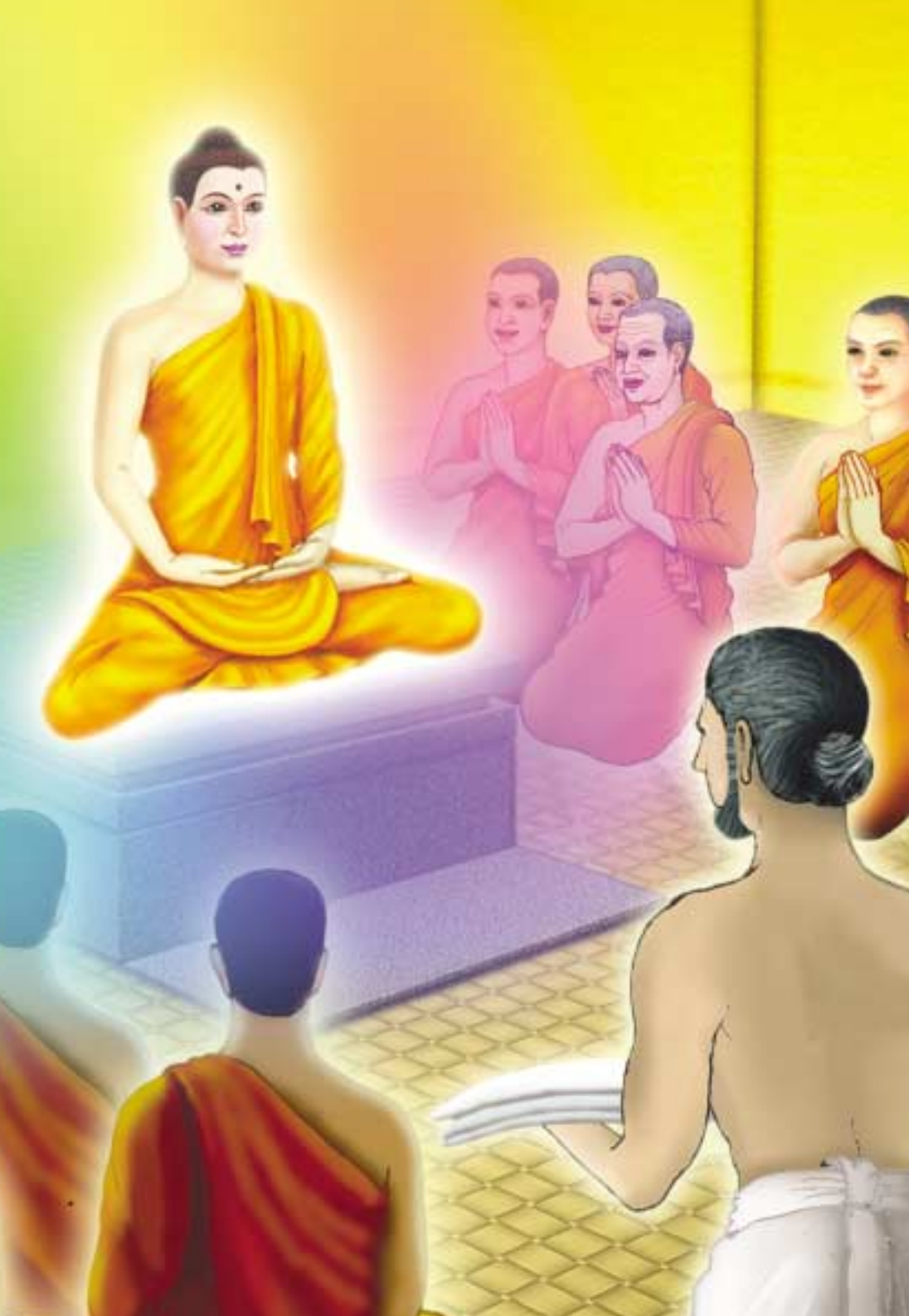

๑๒

เราชนะแล้ว

เพราะความตระหนี่และความประมาท
คนเราจึงให้ทานไม่ได้
ผู้มีปัญญาเมื่อต้องการบุญ พึงให้ทานเถิด

เราชนะแล้ว

๑๐๖

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงเป็นต้นแบบของบุคคลที่สมบูรณ์แล้ว ได้บรรลุวัตถุประสงค์ของชีวิตแล้ว ทรงชี้ให้เห็นว่าจุดหมายปลายทางของทุกชีวิต คือการไปสู่อายตนิพพาน ในระหว่างที่พระพุทธองค์ทรงสร้างบารมี ต้องเวียนวนอยู่ในสังสารวัฏยาวนาน ทรงเห็นว่าชีวิตเป็นทุกข์ ไม่ว่าจะเกิดเป็นพระราชามหากษัตริย์ เป็นพระเจ้าจักรพรรดิ ก็ยังไม่พ้นจากทุกข์ ดังนั้นในภพชาติสุดท้าย ท่านจึงทรงสละราชสมบัติ อันเป็นสิ่งที่พึงปรารถนาของมนุษย์ทั้งหลาย มุ่งแสวงหาหนทางแห่งความพ้นทุกข์ สู่พระนิพพาน

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน พิลารโกสิยชาดก ขุท-
ทกนิกาย ว่า

“มจฺเจรา จ ปมาทา จ เอรุ ทานํ น ทิยุติ
ปญฺญํ อากงฺขมาเนน เทยฺยํ โหติ วิชานตา

**เพราะความตระหนี่และความประมาท คนเราจึงให้
ทานไม่ได้ ผู้มีปัญญาเมื่อต้องการบุญ พึงให้ทานเถิด”**

ความตระหนี่และความประมาท เป็นเหตุทำให้คนเรา
ไม่ยอมให้ทาน เมื่อไม่ให้ก็ไม่ได้บุญ เพราะบุญเกิดจากการทำทาน
รักษาศีล เจริญภาวนา บุญนั่นเองเป็นบ่อเกิดแห่งความสุข
และความสำเร็จในชีวิต ตั้งแต่ชีวิตของปุถุชน จนกระทั่งถึง

เราชนะแล้ว

๑๐๓

ความเป็นพระอริยเจ้า บุญจะบันดาลให้เราพร้อมด้วยสมบัติทั้งสาม คือเมื่อเกิดเป็นมนุษย์ ก็จะมีโภคทรัพย์สมบัติไว้ใช้สร้างบารมี หล่อเลี้ยงสังขารของตนเอง และผู้อื่นอย่างสะดวกสบาย เมื่อเป็นชาวสวรรค์ก็จะมีทิพยสมบัติอันประณีต เมื่อบารมีเต็มเปี่ยมก็จะได้บรรลุนิพพานสมบัติ

พระลัมมาลัมพุทฺธเจ้าทุกๆ พระองค์ เมื่อครั้งยังเสวยพระชาติเป็นพระบรมโพธิสัตว์ ท่านได้พิจารณาด้วยสติปัญญาอันเฉียบแหลมว่า ท่านบารมีเป็นบันไดก้าวแรกของการสร้างบารมีทั้งหมด จึงได้เริ่มต้นสร้างมหาทานบารมีก่อน เพราะถ้าหากท่านบารมีเต็มเปี่ยม จะทำให้การสร้างบารมีอย่างอื่นทำได้ง่ายสะดวกสบายขึ้น

ยามใดที่เราพร้อมด้วยโภคทรัพย์สมบัติ มีศรัทธา พบเจื่อนาบุญ ยามนั้นเราสามารถสร้างบารมีได้สะดวกสบาย แต่ยามใดที่เราไม่มีไทยธรรม หรือโภคทรัพย์สมบัติ แม้จะมีศรัทธา มีเจื่อนาบุญ เราก็ไม่สามารถจะให้ท่านได้ กว่าสร้างบารมีอื่นๆ ได้แต่ละอย่าง ก็แสนจะลำบาก เพราะฉะนั้นท่านบารมีจึงเป็นสิ่งที่สำคัญของนักสร้างบารมี

*เหมือนเรื่องที่เกิดขึ้นในอดีต มีพราหมณ์สองสามี

เราชนะแล้ว

๑๐๘

ภรรยาอาศัยอยู่ในเมืองสาวัตถี เป็นคนยากไร้ มีสมบัติติดตัว
เพียงแค่ผ้านุ่งคนละผืน และผ้าห่มที่ใช้สำหรับคลุมกายเพียง
ผืนเดียว เวลาจะออกไปนอกบ้านก็ต้องผลัดกันไป

วันหนึ่งได้มีการประกาศไปทั่วเมืองว่า พระบรมศาสดา
จะเสด็จมาแสดงพระธรรมเทศนา เมื่อพราหมณ์และพราหมณี
ได้ยินดังนั้น เกิดจิตยินดีปรารถนาที่จะไปฟังธรรม แต่เนื่องจาก
ทั้งสองมีผ้าห่มเพียงผืนเดียว ไม่อาจที่จะไปฟังธรรมพร้อมกันได้

พราหมณ์จึงบอกนางพราหมณีว่า “เธอจงไปฟังพระธรรม
ในตอนกลางวันเถิด ส่วนเราจะไปฟังธรรมในตอนกลางคืน”
ตกกลางคืน พราหมณ์ได้ไปยังสำนักของพระบรมศาสดา เพื่อสดับ
พระธรรมเทศนา เขาเกิดความเลื่อมใสเป็นอย่างยิ่ง มีปิติ
แผ่ซ่านไปทั่วกาย จึงมีความคิดว่า จะถวายผ้าห่มผืนนี้แด่พระ-
บรมศาสดา เพื่อบูชาธรรมพระองค์ แต่ด้วยความกังวลใจว่า
ถ้าเราถวายผ้าผืนนี้แล้ว นางพราหมณีก็จะไม่มีผ้าห่มสำหรับ
คลุมกายเลย

ในขณะที่พราหมณ์กำลังคิดว่า จะถวายดีหรือไม่ถวายดีนั้น
มัจฉะจิต คือ ความตระหนี่ได้เกิดขึ้น และครอบงำกุศลจิตของ
เขาจนหมดสิ้น พราหมณ์จึงไม่สามารถเอาชนะความตระหนี่ที่
เกิดขึ้นในใจได้ จนเวลาล่วงปฐมยาม คือผ่านยามต้นไปแล้ว

เราชนะแล้ว

๑๐๕

ครั้นมัชฌิมยาม พราหมณ์ก็ยังไม่สามารถตัดใจถวายได้ จนล่วงมาถึงปัจฉิมยาม บุญเก่าได้กระตุ้นเตือนให้เขาคิดว่า “ถ้าหากเราไม่สามารถกำจัดความตระหนี่ออกจากใจได้ เราจะพ้นจากความทุกข์อันแสนสาหัสนี้ได้อย่างไร” เมื่อคิดได้ดังนี้ จึงตัดใจทันที เขาเข้าไปถวายผ้าแด่พระบรมศาสดา เมื่อคิดจะให้ กระแสบุญก็เกิดขึ้นแล้วในกลางกาย เมื่อตัดใจให้ได้ บุญก็กำจัดความตระหนี่ให้หลุดร่อนออกไป ใจของพราหมณ์ ได้ขยายกว้างออกไปอย่างไม่มีประมาณ เต็มเปี่ยมไปด้วย ความสุขความเบิกบาน ไม่อาจจะเก็บความปิตินี้ไว้ในใจเพียง คนเดียว จึงได้กล่าวถ้อยคำอันเป็นมงคล ดังก้องไปทั่วธรรมสภา ว่า “ชิตัง เม ชิตัง เม ชิตัง เม” แปลว่า เราชนะแล้ว เราชนะแล้ว เราชนะแล้ว

พระเจ้าปเสนทิโกศลฟังธรรมอยู่ในที่นั้นด้วย ได้สดับ เสียงพราหมณ์ จึงตรัสถามราชบุรุษว่า “ท่านจงถามพราหมณ์ ผู้นั้นดูว่า เขาชนะอะไร” เมื่อราชบุรุษไปถาม ก็ได้รับคำตอบว่า “เราชนะใจตนเองแล้ว เพราะได้พยายามตัดใจถวายทานถึง ๓ ครั้ง และในครั้งสุดท้ายนี้เราสามารถเอาชนะความตระหนี่ได้” เมื่อพระราชาทราบความเช่นนั้นแล้วทรงดำริว่า “พราหมณ์ผู้นี้ ทำสิ่งที่บุคคลทั้งหลายทำได้โดยยาก” จึงเกิดความเลื่อมใส กระแสบุญจากใจของพราหมณ์แผ่ขยายไปสู่ใจของพระราชา

เราชนะแล้ว

๑๑๐

ทำให้พระองค์เกิดความเมตตากรุณา และรับสั่งให้พระราชทาน
ผ้าสาฎกเนื้อดีแก่พราหมณ์ ๑ คู่

พราหมณ์รับแล้วก็ไม่เก็บไว้เอง ได้น้อมถวายผ้าคู่ นั้นแด่
พระบรมศาสดาอีก พระราชาทอดพระเนตรเห็น เกิดความปีติ
จึงเอาผ้ามาให้พราหมณ์อีก จาก ๒ คู่ เป็น ๔ คู่ ๘ คู่ และ ๑๖ คู่
พราหมณ์ก็นำผ้าเหล่านั้น น้อมถวายเพื่อบูชาธรรมแด่
พระพุทธองค์ทั้งหมด

พระราชาคิดว่า พราหมณ์นี้มีใจใหญ่ได้ถวายทานจนหมด
จึงรับสั่งให้ราชบุรุษนำผ้ากัมพลชั้นเยี่ยม ๒ ผืน มาบูชาธรรม
แก่พราหมณ์ ปกติผ้ากัมพลนี้มีแต่พระราชาท่านั้นที่ทรงใช้
สามัญชนไม่คู่ควรที่จะใช้ แต่พราหมณ์เป็นผู้มีบุญ ได้ทำบุญกับ
เนืองนาบุญอันเลิศ คือพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สมบัติอันเลิศจึง
บังเกิดขึ้น

พราหมณ์คิดว่า ผ้ากัมพล ๒ ผืนนี้เป็นของสูง คนเช่น
เรามิบังอาจที่จะนำมาใช้ จึงได้นำผ้ากัมพลผืนหนึ่งไปซึ่งเป็น
เพดาน ณ ที่บรรทมในพระคันธกุฎีของพระบรมศาสดา ส่วนอีก
ผืนหนึ่งนำไปซึ่งเป็นเพดานในที่ฉันของพระภิกษุสงฆ์ เมื่อ
พระราชาสด็จเข้าเฝ้าพระบรมศาสดา ทอดพระเนตรเห็น
ผ้ากัมพลก็จำได้ จึงตรัสถามพระบรมศาสดาถึงที่มาของผ้าผืนนี้

เราชนะแล้ว

๑๑๑

พระพุทธองค์ทรงตอบว่า “พราหมณ์เป็นผู้ถวายเป็นผู้ถวาย”

พระราชาทรงนึกชื่นชมพราหมณ์ ที่มีจิตเลื่อมใสในพระบรมศาสดา เหมือนอย่างที่พระองค์ทรงเลื่อมใส จึงรับสั่งให้พระราชทานทรัพย์สมบัติแก่พราหมณ์ อย่างละ ๔ คือ ช้าง ๔ เชือก ม้า ๔ ตัว กหาปณะ ๔ พัน บุรุษ ๔ สตรี ๔ ทาสี ๔ และบ้านส่วยอีก ๔ ตำบล

มหาชนที่อยู่ในธรรมสภา ได้กล่าวขานเรื่องของพราหมณ์ว่า “ช่างน่าอัศจรรย์จริงหนอ ในเวลาแค่คืนเดียว พราหมณ์ผู้นี้ได้เปลี่ยนจากคนยากจนเข็ญใจ กลายมาเป็นมหาเศรษฐี ที่มีทั้งทรัพย์สมบัติและบริวารสมบัติ” พระบรมศาสดาเสด็จมาตรัสตอบข้อสงสัยของมหาชนว่า เหตุที่พราหมณ์ได้สมบัติถึงเพียงนี้ก็เพราะว่าเขาได้ทำกรรมอันดีแล้วในเนืองนาบุญอันเลิศ

พระพุทธองค์ตรัสว่า “ถ้าพราหมณ์ตัดใจถวายผ้าผืนนั้นในปฐมยาม เขาจะได้ทรัพย์สมบัติอย่างละ ๑๖ ถ้าถวายในมัชฌิมยาม เขาจะได้ทรัพย์สมบัติอย่างละ ๘ แต่เพราะว่าพราหมณ์นั้น เอาชนะความตระหนี่ได้ในปัจฉิมยามใกล้ฟ้าสว่าง เขาถวายทานเข้าไป จึงได้ทรัพย์สมบัติแค่เพียงอย่างละ ๔”

ดังนั้น บุคคลพึงรีบชวนชวายเป็นการทำความดี พึงห้ามจิตเสียจากความชั่ว เพราะเมื่อบุคคลทำความดีช้า อกุศลจะ

เราชนะแล้ว

๑๑๒

เข้าครอบงำเหมือนอย่างพราหมณ์ อยากจะถวายเป็นผ้าแต่
ตัดสินใจช้า ความตระหนี่จึงเข้ามาแทรก ทำให้ถวายเป็นไม่ได้
พระพุทธองค์จึงตรัสว่า “เมื่อจิตเลื่อมใสในที่ใด พึงให้ทานใน
ที่นั้น ทานที่ให้แล้วแก่ผู้มีศีล มีผลมาก แต่ทานที่ให้ในผู้ทุศีล
หาผลมากไม่”

การชนะใจตนเอง ถือว่าเป็นชัยชนะอันยิ่งใหญ่ ที่นำมา
ซึ่งความภาคภูมิใจยิ่งกว่าพระราชารบชนะศึกในแว่นแคว้น
ถ้าหากเราชนะความตระหนี่ในใจได้ ไม่หวงแหน รู้จักแบ่งปันซึ่ง
กันและกัน ชีวิตเราก็จะมีความสุขในฐานะผู้ให้ โลกก็จะพบกับ
สันติสุขอันไพบูรณ์ เพราะมนุษย์ทุกคนจะมองเห็นเหมือนญาติ
จะทำแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์เกื้อกูลแก่กัน ให้ความรักและความ
ปรารถนาดีต่อกันอย่างแท้จริง

